

RDEČI PRAPOR

Glasilno jugoslovanske socialne demokracije.

Naročnina za avstro-ogrske kraje za celo leto 10:40 K, za pol leta 5:20 K, za četrt leta 2:60 K, mesečno 90 vin.; za Nemčijo za celo leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrt leta 3 K; za Ameriko za celo leto 14 K, za pol leta 7 K. — Reklamacije so poštnine proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati enkrat 20 vin., večkrat po dogovoru. Enostopna petit-vrstica, (širina 7 mm) za Posamezna številka 10 v.

Delavci in delavke! — Konsumetje!

Od dne do dne glasnejše so tožbe ljudstva radi draginje. Nekaj let je že, kar so se začela podraževati živila, a cene sploh ne padajo več, ampak se tišče vedno više in više, dasi ni posebnih elementarnih nezd, s katerimi bi se dalo razlagati pomanjkanje vsakdanjega kruha. Živeža je dovolj, toda ljudskim množicam je od dne do dne bolj nedosežen, zakaj pot do potrebne hrane se jim umetno in sistematično zapira. Sedanja draginja je posledica protiljudske politike in organiziranega oderuštva, ki si je znalo pridobiti zaslonbo v parlamentu in pri vladi.

Dosedanji koraki v državnem zboru, ki so imeli namen, olajšati širokim slojem ljudstva gmotno življenje, so ostali brez uspeha zaradi brezdušnega odpora agrarcev, ki po krivem trdijo, da zastopajo interese kmeta. Agrarci, katerim so tudi razne meščanske stranke dajale potuho, so odklonili v parlamentu tudi tiste predloge, ki so merili na zboljšanje domačega poljedelstva, domače živinorje, na ureditev planinskega gospodarstva, na osvoboditev malih kmetov od ostankov tlačanstva. Strastno pa so se upirali vsakemu predlogu, ki bi neposredno omogočil, da bi prihajala večja množina živil na trg, vsled česar bi se tudi draginja zmanjšala. Veleagrarci ne dovolijo znižanja ogromne carine, ne trgovinskih pogodb, ki bi pospešile trgovino z živino, ne uvoza prekomorskega mesa.

Dobiček od tega brezsrčnega izkoriščanja ima samo peščica posvetnih in cerkvenih veleposestnikov, ogromne množice prebivalstva pa morajo trpeti pomanjkanje, pogostoma tudi že naravnost stradajo. Ljudstvo peša, otroci se ne morejo razvijati, oderuhov pa vsa beda ne gane, le da si polnijo mošnje.

Trajna draginja pa ne povzrokuje le telesnega trpljenja, temveč je kruta ovira vsakemu napredku. Če se mora vsaka misel baviti le s skrbjo za vsakdanji kruh in če so telesa oslabiljena vsled nezadostne hrane, mora zaostajati vse duševno delo. Možgani in želodec so v preozkih stikih, da bi glave mogle delati čudeže, če se zanemarjajo želodci. Draginja je dvojno pogubna in nje umetno pospeševanje je

zločin nad ljudstvom.

Nezadostna hrana, ki delavcu ne nadomešča izgubljenih moči, jemlje množicam za delo in zaslužek potrebno telesno moč, krajša življenje, pospešuje bolezni in nezgode, slabi matere in mori otroke.

Neopravičena, zgolj egoističnim namenom služeča draginja je

sovražnica ljudskega blagostanja in ljudske kulture.

Toda zagovorniki oderuštva se upajo trditi, da sploh ni hude draginje! Ne le da izkoriščajo ljudstvo, ampak tudi rogajo se mu.

Zadnje razprave v kranjskem deželnem zboru so pokazale, da hočejo agrarci braniti protiljudske postojanke do skrajnosti. Prostovoljno ne opuste privilegija, da bogate ob ljudski lakoti. S stokrat premetimi in stokrat ovrženimi frazami odbijajo celo najskromnejše poizkuse za uvoz živine ali vsaj za obilnejši uvoz mesa. Jasno je, da se brez trdega boja ne bo doseglo nobeno zboljšanje, a boj bo le tedaj uspešen, če stopi ljudstvo samo na plan, da vsaj dobe opore tisti, ki se v zakonodajnih zborih bojujejo za ljudske interese. Zato vas vabimo na

ljudski shod,

ki bo v nedeljo, 30. t. m. točno ob 10. dopoldne v dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani oziroma na trgu cesarja Jožefa pred »Mestnim domom«.

Delavke in delavci! — Konsumentje!

Pridite vsi, ki čutite draginjo in pokažite s svojo udeležbo, da Vaše pomanjkanje ni izmišljeno in Vaša beda ne prazna beseda.

Ta shod naj postane

manifestacija ljudske nezadovoljnosti

in jasno naj se na njem izrazijo

Vaše zahteve.

Nihče ne sme pri tej manifestaciji ostati doma. Ne sramujte se pokazati svojo bedo, kajti sram mora biti tistih, ki so jo zakrivali.

Komur draginja ne dela skrbi, naj gre kamor hoče. A kdor čuti, da ga tare in komur je na tem, da se olajša njegovo življenje,

naj pride na shod.

Po končanem zborovanju bo

obhod po mestu.

Na ulici pokažimo, da je mera polna. Demonstrirali bomo dostojno, kakor se spodobi zavednim bojevnikom; a Vaše število naj da demonstraciji pravi pomen.

Pridite torej vsi in vsi do zadnjega pokažite, da se sicer ne morete najesti mesa in da ne morete svojim otrokom dati dovolj mleka, da pa ste do grla siti stradanja. Skrbite, da bo Vaša manifestacija impozantna!

Okrajni odbor

jugoslov. soc. dem. stranke za Ljubljano in okolico.

Pripravljalni shodi.

Vodmat! Na delo! Agitirajte za shod, ki bo v soboto, 22. t. m. ob 8. zvečer v salonu pri Poljšaku na Martinovi cesti.

Pozor, šišenski delavci! V soboto, 22. t. m. ob 8. zvečer je shod v gostilni g. Reberška (pri Anžoku), Vodnikova cesta 9. Nihče ne sme manjkati!

Šent Jakobski okraj! V nedeljo, 23. t. m. ob pol 10. dopoldne vsi na shod v restavraciji g. F. Kavčiča, Privoz št. 4.

Sodrugom iz Vodmata in Most! V nedeljo, 23. t. m. ob 3. popoldne bo v gostilni pri »Malem Slonu« v Novem Vodmatu javen shod. Pridite in agitirajte!

Delavci iz Zgornje Šiške, Kosez, Podutika, Dravelj! V gostilni pri Svedraču v Kosezah je v nedeljo, 23. t. m. ob 3. popoldne shod. Važno je, da pridete vsi!

Vič-Glince. V nedeljo, 23. t. m. ob 3. popoldne v salonu Balija (prej pri Travnu) shod. Nihče naj ne izostane!

Shod na Poljanah. V ponedeljek 24. t. m. ob 8. zvečer bo v Kalanovi gostilni na Poljanski cesti št. 58 shod radi draginje. Delavci iz sosednih krajev so vabljeni, da se ga v čim večjem številu udeleže.

Zelena Jama. V ponedeljek, 24. t. m. ob 8. zvečer javen shod pri Smoletu. Moški in ženske, udeležite se ga!

Kolodvorski okraj. V ponedeljek, dne 24. t. m. ob 8. zvečer v gostilni »International« na Resljevi cesti shod. Agitirajte pridno!

Krakovo in Trnovo! V nedeljo 23. t. m. ob pol 10. dopoldne shod pri Fröhlichu, Trnovski pristan 4.

Idrija. V nedeljo, 30. t. m. ob 9. dopoldne pri »Črnem Orlu« shod.

Draginja v deželnem zboru.

Kranjski deželni zbor, ki teden dni ni imel časa za delo, ker so morali klerikalci agitirati za Jarca, je dobil v sredo priliko izraziti svoje mnenje o draginji. Poslanec dr. Novak je bil vložil nujni predlog, kakršen je bil vlagan tudi v drugih deželnih zborih z zahtevo, da se dovoli uvoz klavne živine iz balkanskih dežel in mesa iz Argentine.

Dobro je bilo, da se je večina prisilila pokazati v tem vprašanju svojo pravo barvo. Ko smo mi pred otvoritvijo deželnega zbora zahtevali izjavo tega parlamenta, smo sicer dobro poznali naše klerikalce, toda vedeli smo, da bodo pred ljudstvom povsod hinavsko nastopali kot zagovorniki njegovih interesov, če ne bodo prisiljeni pred javnostjo odložiti krinko. To se je zdaj zgodilo. Klerikalci so glasovali in pred glasovanjem govorili. Po vrsti so vstajali in izbruhali so iz sebe vse sovraštvo do ljudstva, ki se jim ne vdinja kot topa politična raja. Vsi argumenti, ki smo jih že tisočkrat slišali od najbolj zakrknjenih agrarcev in od katerih ne eden ne stoji na čvrstih nogah, so prišli zopet na dan iz klerikalnih ust ob asistenci nemških veleposestnikov. In seveda je to prečedno družbo zopet vodila sama »ljubezen do kmeta«, tista vroča ljubezen do »našega dobrega ljudstva«, ki ga tako strastno objema, da mu mora zmanjkati sape.

Od nekdanj je mojstrstvo klerikalne bande v hinavščini znano. A malokdaj je njena lažnivost, njena neodkritosrčnost, njena duševna hudobnost tako bujno vzcvetela kakor v tej debati. Na Angleškem je uvoz živine prost. Vendar ni tam nobenih posebnih živinskih bolezni in ko je te dni avstrijska komisija v

Londonu vprašala, če se ne opazuje kdaj v zdravstvenem oziru škodljive posledice argentinskega mesa, so se ji Angleži smejali. Klerikalna svojat pa tuli, da bi prihajala živinska kuga v deželo, če bi se odprle balkanske in ruske meje. Kakor da Avstrija nima živinozdravnikov! Kakor da bi se za uvoz določena živina ne dala preiskati še onkraj meje!

Kot strastni sovražniki Madžarov debitorajo klerikalci pri vsaki priliki in zavijajoči se v črno rumeno zastavo rohne zoper ogrsko nadvlado. Naenkrat nam začno v deželnem zboru »državnopravno« razlagati, da Avstrija nima pravice vpeljati niti dekagram mesa brez ogrskega dovoljenja in drhal, ki akademično deklamira o trilateralizmu in jugoslovanstvu, nastavlja naenkrat vsa kopja za dualizem in za Khuen Hedervaryjevo hegemonijo.

O »domači živinoreji«, o strašni škodi, ki bi jo utrpela vsled uvoza argentinskega mesa, so čekali Šusteršičevi trabanti kar po vrsti. Kje pa je pri nas ta živinoreja? Kje pa so tiste množice kmetov, ki bi redile živino za prodajo? »Kmet« je v slovenskem jeziku beseda, ki že davno ne izraža nič enotnega. Šestdesetleten razvoj je v tem stanu tako diferencial, da so v njem že pravi kapitalisti na eni, pravi proletarci na drugi strani. Velika množica kajzarjev, polgrunrtarjev itd. nima nobenih skupnih interesov s tistimi kmeti, ki nalagajo debele tisočake po hranilnicah in dajejo svojim hčeram večje dote kakor vsak meščan. Oni izkoriščajo natančno tako kakor denarni kapitalisti; oni izkoriščajo na enak način mestno prebivalstvo kakor malega kmeta. Fraza o kmečkih interesih je premišljena hinavščina in klerikalnim zagovornikom oderuštva služi le v ta namen, da morejo svoje interese zakrivati s kmečkim imenom.

Igra, ki so jo klerikalci uprizorili v kranjskem deželnem zboru, jih je razkrinkala. Vse njihovo puhlo gobezdanje o kartelih in kapitalizmu je imelo služiti kot pesek v oči ljudstvu. Te zvijačne fraze ne bodo premetile mislečega delavstva. Klerikalci so morali s svojo debato in s svojim glasovanjem pokazati, da so stranka izkoriščevalcev, ki se ne briga, če pogine ljudstvo lakote, le da ostane oderuštvo, ki ga uganjajo zemljiški bogatini, svobodno.

Ošabna je danes klerikalna svojat, ker ima komando v deželi v krempljih. Ampak tudi njena usoda se bo izpolnila. Kakor po drugih deželah bo ljudstvo tudi na Slovenskem spoznalo svojega najhujšega sovražnika. Take debate, kakršna je bila v sredo v deželnem zboru, mu bodo odprle oči.

Kronani socialisti.

Ko je bil na Francoskem prvič tedanji socialist Millerand imenovan za ministra, je to dejstvo zbudilo senzacijo po vsem svetu. Po vseh kulturnih državah je bil še svež spomin na krvavo preganjanje socialnih demokratov. V Parizu ni noben tujec zamudil pogledati spomenik komunardov na pokopališču Père Lachaise, kjer so jih Verselji streljali kakor zajce. In član stranke, ki zanikuje buržoazno državo, postane minister te države! Bilo je res nenadno, bilo je protislovje in socialni demokratje so kmalu povedali gospodu Millerandu, da se ne more sedeti na dveh stolah.

Polagoma so taka protislovja izgubila senzacnost. Bivši socialist, apostol generalnega štrajka Briand, je postal celo ministrski predsednik in je ravnokar mobiliziral vse državne sile zoper stavkujoče železničarje. Socializem pač ni ničesar pridobil in se je iznebil tudi gospoda Brianda; značilno pa je za propadanje meščanske družbe, da si mora celo za vodstvo svojih opravkov najemati — renegate iz vrst svojih načelnih nasprotnikov.

Danes niso »socialistični« ministri nobena posebnost več. Naši najznanimivejši so drugi so sedaj — kronane glave. Seveda še ni nemški Viljem ali pa krvavi car-batjuška tako daleč. A par »socialistov« imamo vendar le že na evropskih tronih. Ko so šli srbski častniki v Švico po Petra Karagjorgjevića, so znali največji meščanski časopisi pripovedovati mične anekdote o Petrovem občevanju z znamenitim socialisti, o njegovem gostovanju v socialističnih klubih itd. No, ko je prišel v Belgrad, se ni vpisal v ondotno socialno demokratično organizacijo in na srbskem dvoru sploh ne opažajo nič socialističnega, razven da je v primeri z drugimi dvori bolj proletarski.

Po smrti belgijskega kralja Leopolda je bilo zopet vse časopisje polno Albertovega socializma. Res je, da je salutiral rdeči zastavi na bruseljskem Delavskem domu, ki je bila pobešana radi smrti nekega sodruha. A njegov princovski socializem mu vendar ni branil sprejeti krono in zdaj se že ne sliši nič več o njegovem rdečkarstvu.

Najnovější socialist pa je baje italijanski kralj Viktor Emanuel. Zgodbica, ki jo pripoveduje časopisi, je prav čedna, vpraša se le, če je resnica. Baje je slavni ruski pisatelj Maksim Gorkij želel v Napulju ogledati ondotni kraljevski grad, pa se mu je neznan gospod ponudil, da mu ga razkaže. Ta gospod pa ni bil nihče drugi kakor italijanski kralj, ki mu je povedal, da pozna prav dobro rusko literaturo, da ima tudi nekatera Gorkijeva dela in da je tudi on — socialist. »Seveda ne gre tako daleč kakor večina živčih socialistov.« Tega mu pač ni bilo treba posebej povedati.

O Gorkem pripovedujejo toliko anekdot, da se mora tudi o tej reči »Se non è vero, è ben trovato;« če ni resnična, je dobro izmišljena. Če pa je resnična, je karakteristična. Ako pravi kralj, da je socialist, ima gotovo nekoliko povoda za to in v dobi Manuelovega slovesa s Portugalskega je precej lahko uganiti povod. Kdo ve, morda se veličanstvo še razvije? Morda pojde sčasoma še dalje kakor »večina živčih socialistov?«

Jugoslovani o strokovnem sporu.

Na dunajskem strokovnem kongresu so jugoslovanski delegati k resoluciji, predlagani od strokovne komisije, podali sledečo izjavo:

»Delegati centralnih strokovnih organizacij z juga na VI. avstrijskem strokovnem kongresu živahno obžaljujejo češko separatistično gibanje v strokovnih organizacijah vobče, zlasti pa v dobi, ko zbira mednarodni kapitalizem v celi državi svoje moči.

Izjavljajo, da stoje strogo na stališču enotne centralne strokovne organizacije in da se hočejo ramo ob rami borovati z vsem proletariatom za dosego skupnih ciljev. To pa je le tedaj mogoče, ako se postavi zoper združenega nasprotnika kapitalizem tudi enotna, čvrsto sklenjena proletarska moč.

Zato glasujemo za resolucijo, ki jo predlaga kongres avstrijska strokovna komisija ter za 5. dodatni predlog. Izražamo željo, da napne v resoluciji predlagana pravna komisija vse sile, da doseže poravnano obžalovanja vrednega spora.

Če bi se zoper naše pričakovanje ne dosegla uspešna rešitev, naj skliče strokovna komisija državno konferenco vseh strokovnih organizacij, ki naj sklepa o končnih korakih.

Tudi »Slovenski Narod« si je dal telegrafirati vest o tej izjavi, a drapiral jo je tako, da je njen pomen naravnost postavljen na glavo. Da nima dunajski poročevalec »Slovenskega Naroda« nobenega pojma o strokovni organizaciji in da so v uredništvu ravno tako nevedni, bi končno ne bilo zameriti. Ampak če se kakšna stvar ne razume, se je treba o njej temeljito poučiti, ali pa molčati. Najprej se Narod ešofira, da se naši delegati imenujejo »delegati z juga«, ker ignorant ne ve, da naše strokovne organizacije še niso separatistične, ampak da imamo v njih tudi italijanske, nemške, »celo« češke delavce. Direktno laže se »Slovenski Narod«, pripovedujoč, da pooblašča izjava dunajsko strokovno organizacijo, da podzame na veljavni način vse nadaljne korake. Kdor prečita izjavo, spozna takoj n a č e l n o razliko. Tudi je laž, da so bile na kongresu zastopane samo n i ž j e a v s t r i j s k e češke organizacije; na kongresu je bilo zastopanih več čeških strokovno organiziranih delavcev, nego jih štejejo vse separatistične organizacije skupaj.

Politični odsevi.

* Kaj je z avstrijskimi dridnavti? je vprašal v ogrski delegaciji pri razpravi o mornariškem proračunu delegat Rosenberg. V proračunu ni nobene postavke za nove

bojne ladje, a vendar je javna tajnost, da se bavi mornariška uprava z načrti za novo, moderno divizijo bojnih ladij. — Mornariški poveljnik grof Montecuccoli je na to pripovedoval, kako se razvija marina vseh evropskih držav, celo Španske in Turčije in kako neizogibno je, da se tudi Avstrija uredi, da ne zaostane, itd. S tem spoznanjem je mornariški poveljnik naprosil kompetentne faktorje, naj sprejmejo ponudbo tržaškega »Stabilimento tecnico«, ki hoče zgraditi dva dridnavta po načrtih, ki jih odobri mornariška uprava. Mornariški poveljnik bo v delegacijah za leto 1911 natančneje obrazložil ves program, ki naj bi se z ozirom na finančni položaj razdelil na več let. — Delegat dr. Franc Chorin je upozorjal, da zahteva naš gospodarski položaj previdnost, ker nismo tako bogati, da bi prenašali velike izdatke za vojsko in mornarico obenem. — Mornariški poveljnik je še dolgo pihal na dušo delegatom in odsek je končno sprejel mornariški proračun.

* Državni zbor se skliče menda še le 22. novembra. Načelnik poljskega kluba dr. Glombinski je to povedal v Lvovu, ko se je vrnil z Dunaja. Razlog je baje ta, da se češko nemška pogajanja ugodno razvijajo, vsled česar se bo dalo češkemu deželnemu zboru več časa za razprave. Tako se ima raztegniti tudi zborovanje gališkega deželnega zbora.

* Obstrukcija je v Avstriji kar nalezljiva bolezen. Polagoma bo postal zakonodajen zbor v tej državi, v katerem ne bo obstrukcije, nenaravna korporacija. Veselje nad obstrukcijo se tako razvija, da se ne bo čuditi, če ožive enkrat še mumije v gospodski zbornici za začetno razgrajati s puliti in piskati na piščalke. Za sedaj je obstrukcija napravila postajo v gališkem deželnem zboru. Uprizorili so jo protiruski Rusini, ker ni hotela večina odgovoriti sej za daljši čas, da bi poslanci med tem študirali volilni reformo. Ker je bila zadnja seja v sredo, a prihodnja bo v soboto, bi se dalo misliti, da je to dovolj časa za študij. Uspeha ni dosegla ta obstrukcija.

* V dalmatinskem deželnem zboru je vlada zopet enkrat povedala, da ne dovoli splošne in enake volilne pravice. Večina, ki je prej prisegala, da je pripravljena dati kri in življenje za splošno in enako volilno pravico, se je hitro udala in je odklonila predlog poslanca drja. D u l i b i ć a, ki je zahteval volilno reformo na podlagi splošnosti in enakosti, pa je sprejela kompromisni predlog drja. T r u m b i ć a. — Soglasno je deželni zbor sprejel predlog drja. T r e s i ć a, ki zahteva priznanje izpitov na zagrebškem vseučilišču. Za ta predlog so glasovali tudi Italijani.

* V moravskem deželnem zboru je zelo viharo. Deželni odbor predlaga celo šumo novih doklad, s katerimi se ima pokriti 16½ milionov rednega primanjkljaja in 8 milionov izrednega. Samo z zvišanjem naklade na pivo se ima izprečati malenkost 3 milionov, z zvišanjem zemljiške doklade 2,270.000, z zvišanjem deželne doklade 2,550.000 kron, s hišno najemniškim davkom 1,600.000 kron itd. Veleposestniki, klerikalci in češki »naprednjaki« so glasovali, da se razpravlja o teh lepih darilih, dasi so naprednjaki še v odseku nasprotovali. Poslanec d' Elvert je predlagal, naj se davčne zahteve odstavijo z dnevnega reda. Predlog je propadel. Socialni demokratje so na galeriji uprizorili demonstracijo. Bilo je tudi več shodov, po katerih je delavstvo demonstriralo po mestu. Pripravljajo se še nove demonstracije po celi deželi.

* Na Portugalskem se razmere normalno razvijajo. Iz vseh krajev dežele se poročča, da je mir. Zakon o izgonu menihov in nun se dosledno izvaja. Republiška vlada pripravlja zakon o ločitvi cerkve in države (ej, ljubi »Slovenec«!) in ga predloži parlamentu, ki bo izvoljen na podlagi splošne in enake volilne pravice. Lisabonski patriarh je priznal republiko (ali se »Slovenec« ne zgraža?) Španska vlada je pooblastila svojega poslanika v Lisaboni, da stopi v stike z novo vlado. Južnoafrikanška vlada je povabila portugalskega poslanika na otvoritev parlamenta v Pretoriji. Torej povsod znamenja, da bo republika kmalu od vseh držav priznana. Od »Slovenca« seveda ne.

* Na Grškem je bil bivši šef krečanske vlade Venizelos imenovan za ministrskega predsednika in že sestavlja svoj kabinet. Ko se je zvedelo, da se namerava vladno predsedništvo ponuditi Venizelosu, so bili na Turškem zelo razburjeni, češ da bi to imenovanje nekako simboliziralo grške pravice in zahteve do Krete. Sedaj izjavlja turška vlada, da vzame imenovanje Venizelosa na znanje in da bo njeno postopanje odvisno od taktike nove grške vlade.

* Rusija in Anglija se očitno pripravljata na razdelitev Perzije. Vsaka si misli vzeti polovico, kajpada le zato, da nastane »red« v deželi.

ŽEPNI KOLEDAR

za delavce in prometne uslužbence je izšel.

Dobiva se pri upravi »Rdečega Prapora.«

Domače vesti.

Ljubljana in Kranjsko.

— Pri državnozborni volitvi v novo-meškem in belokranjskem okraju je dobil klerikalni kandidat J a r c 5382, liberalni G a n g l pa 1745 glasov.

— Vladni komisar Laschan je poslal tržnega komisarja R i b n i k a r j a v Trst, študirat vprašanje argentinskega mesa. Oficijozno javljajo, da hoče gosp. Laschan storiti korake, da pride neka množina tega mesa tudi v Ljubljano.

— Z lumpi je metal klerikalni poslanec Žitnik v sredo po kranjskem deželnem zboru, seveda v svetem navdušenju za svoje »ljube« kmete. Olikani gospod pač misli, da je zmerjanje znamenje eneržije; od njegove učenosti se ne more zahtevati, da bi si znala napraviti sodbo o takih zmotah. Pač pa bi se smelo zahtevati od človeka, ki sedi že tako dolgo v raznih parlamentih, da bi znal razlikovati deželni zbor in beznico. Če so klerikalci krepli izrazi tako priljubljeni, se jim mora pa tudi povedati, da je svinjarija, vpeljavati v zbornico ton, s katerim se postavljajo žganjarji.

— Strašno ogorčene so se delali klerikalni komedianti v deželnem zboru zaradi »napadov na kmete« in nekateri so pretakali take krokodilske solze, da se jim je poznala hinavščina na kilometre. Pripovedovali so o kmečkih dolgovi in o kmečki bedi, in kakor gadje so sikali, češ da se je kmetom po krivem očitalo izkoriščanje. Da, da, zadolženih kmetov imamo po deželi; ampak te pozna klerikalna banda le takrat, kadar potrebuje njihove glasove ali pa kadar hoče z n j i h o v o revščino izprečati s e b i profita. Čudno da ne znajo svetohlinci peti o kmetovi revščini, kadar hodijo po bero, kadar zidajo nove cerkve, farovže in kaplanije, kadar kupujejo nove orglje in zvonove in kadar jih obiskujejo na smrtni postelji. Zakaj ne povedo n. pr. Jegliču, kako reven je kmet? Ampak ta svojat se tudi duševno izpreminja kakor bazilik. Zdjaj je tako »brihtna«, da najde v vsakem jajcu dlako, zdajci pa spet tako tumasta, da ne pozna nobene razlike. Enako jesiharju gode svoj »kmet, kmet, kmet«, ampak da je kmet, ki preskoči ves svoj »grunt«, nekaj drugega kakor kmet, ki pušča obresti svojih vlog v hranilnici, da se nabira kapital, ne bo povedala. Ni je reči, s katero bi klerikalci ne znali slepariti; zdaj je »kmet« njih najizdatnejši švindal.

— Štristo jajc je pred kratkim prinesla neka kmetica iz vrhniškega kraja v Ljubljano. Na trgu so ji morali konfiscirati več kakor dve tretjini, zakaj deloma so bila prelahka, deloma pa smrdljiva. Navihana baba je spravljala jajca od spomladi z namenom, da jih odnese še le tedaj na trg, kadar bodo po šest krajcarjev. Da bodo takrat tudi že smrdela, je pač vedela, a kaj! Za »škrice« je itak vse dobro. Nemara je po klerikalnih naukih tudi taka »blaga ženska« izkoriščana.

— Argentinsko meso tudi ne bo poceni — se veseli »Slovenec« in računata, koliko bo veljalo, kadar pride na trg. Katoliški slepar pa ne pove, da se argentinsko meso šele v Avstriji tako nesramno podraži in da je tega kriva carina, s katero je agrarna drhal obdarila prebivalstvo v Avstriji. Popovski Kljukec misli, da pripoveduje svetu bogve kaj novega. Toda socialni demokratje so na to že davno opozarjali, tudi mi smo že javljali, kakšna razlika je med cenoma mesa na ladji in na dunajskem trgu in zato zahtevajo socialni demokratje, da se carina na meso odpravi ali pa vsaj zniža. »Slovenec« seveda ta zahteva ni všeč. Za Šenklažem imajo dosti mesa, če neklerikalna sodrga lakote pocepa, se pa nebeški služabniki itak ne bodo jokali.

— Pošteni »Slovenec«, mojster laži in poglavar obrekovalcev, je pred kratkim pozumal iz nemških popovskih cunj neko »listo socialno demokratičnih defraudacij«, v kateri je kar mrgolelo ogromnih »poneverjenih« svot. Ta seznam je romal po klerikalnih in nemško nacionalnih časopisih sploh; a »Slovenec« še nikdar ni prišlo na misel, da bi se količkaj prepričal o resnici, če je kje našel kakšno obrekovalstvo nasprotnika. Zato je s slastjo ponatisnil tudi to lumparijo. No, morda se bo skesal. Tajništvo avstrijske socialne demokracije je preiskalo tista očitavanja in je zvedelo, da so vse tiste velike obdolžitve naravnost iz trte izvite. Tako se n. pr. pripoveduje, da sta Aleksander Czizmadia in Koloman Jacsak v Velikem Varadinu ukradla 80.000 kron. Stvar je p o p o l n o m a i z m i š l j e n a; sodruga Czizmadia in Jacsak

sta že vložila tožbo proti dunajskima listoma »Reichspost« in »Christlichsoziale Arbeiterzeitung«, ter hočeta tožiti tudi vse liste, ki so ponatisnili to obrekovalstvo. Drugo očitavanje je, da je v budjeviški bolniški blagajni pod upravo socialnih demokratov izginilo 22.000 kron. Kratka resnica je ta, da so bili razni podjetniki blagajni dolžni okrog 20.000 kron in da so se socialisti, ko so dobili upravo v roke, potrudili izterjati ta denar, kar je seveda gospode delodajalce silno jezilo. Take plemenite gospode poznamo tudi pri nas. Potem se pripoveduje, da je blagajnik avstro-ogrške zveze glasbenikov poneveril 5000 kron. V tej organizaciji je bil res velik nered, le da ni bila socialno demokratična, ampak je imela najintimnejše stike s — krščansko socialno stranko. Nadalje vedo popovski listi, da je neki Alois P u c h kot blagajnik poneveril 898 kron zvezi tiskarskih pomožnih delavcev. Ta zveza konstatira, da niti med člani ni nikdar imela nobenega Alojzija Pucha. In tako gre to dalje in dalje. Klerikalci pa so pošteni in njihova obrekljivost je »bogu dopadljivo delo«.

— Shodi radi draginje bodo: Nocoj, v soboto, ob 8. zvečer v salonu pri Poljšaku na Martinovi cesti in v Reberškovi gostilni (pri Anžoku) v Spodnji Siški, Vodnikova cesta 9. Jutri v nedeljo ob 10. d o p o l d n e v restavraciji gosp. Kavčiča, Privoz št. 4. P o p o l d n e ob 3. v gostilni pri »Malem Slonu« v Novem Vodmatu; pri Svedraču v Kosezah; v salonu Balija na Glincah. V pondeljek ob 8. zvečer: V Kalanovi gostilni, Poljanska cesta 58; pri Smoletu v Zeleni Jami; v gostilni »International« na Resljevi cesti. Pridite vsi, da se pripravimo za manifestacijo, ki bo v nedeljo 30. t. m.!

— Iz Spodnje Idrije. Pri nas v Sp. Idriji vladajo nekaj časa sem tudi portugalske razmere. Razlika je samo ta, da na Portugalskem revolucionarji izganjajo menihe in nunc, ki so živeli na stroške državljanov in pasii lenobo. Pri nas pa izganja mlečnozobi kaplanček Rupnik, ki živi od nas, ne mi od njega, soc. demokrate in sicer v šoli. Nad učenci soc. demokratičnih staršev vpije »mokrači«, »brezverci«, »ničvredneži« in podobno. Da si pa še bolje ohladi svojo človekoljubno strast, zapira otroke soc. demokratov v šolo čez poldan ter jih pretepa s »fušanom« tako, da se otroci že v šolo več ne upajo. Starši vse to mirno gledajo, namesto da bi nastopili proti rimskemu tirančoku in ga iztirali, odkoder je ravnokar prišel. Ali smores Sp. Idrijčani postali že tako krotki, da bomo pustili naše otroke namesto učiti, pa ubijati in zmerjati? Opozarjamo naš sl. občinski zastop in druge kompetentne faktorje, da se za take razmere malo pobrigajo. Drugače bomo v to stvar posegli tudi na drugem mestu.

— Javen rudarski shod sklicuje podružnica »Unije« avstrijskih rudarjev v Idriji na nedeljo, dne 30. t. m. ob 9. dopoldne v pivovarno k »Črnem orlu« v Idriji. Spored shoda je: 1. Odgovor rudniške direkcije na delavske zahteve z ozirom na sedanjo draginjo in sklepi k temu. 2. Slučajnosti. Delavci, rudarji, kdor čuti današnjo draginjo, naj pride na ta shod! Treba je, da se shoda udeležijo tudi vse delavske žene, ki čutijo draginjo še bolj kot možje. Na Dunaju in v drugih velikih mestih so to pokazale z demonstriranjem na ulicah. Uspeh ne bo izostal.

— Veliko ljudsko veselico priredi društvo »Splošna mladinska zveza« v Idriji v nedeljo, dne 23. t. m. v pivarni pri »Črnem orlu« v Idriji s sledečim sporedom: 1. Godba. 2. Šaljiva igra: »Trije ptički«. 3. Deklamacija. 4. Petje. 5. Šaljiva pošta. 6. Ples in prosta zabava. Ker je čisti dobiček te veselice namenjen za nakup novega igralnega odra, ki bo na razpolago vsem našim organizacijam, je želeli mnogobrojnega obiska. Vstopnina znaša za osebo 30 vin. Začetek ob pol 8. zvečer. Vstopnice se prodajajo v prodajalnah »Občnega konsumnega društva« v Idriji in Spodnji Idriji v rudarskem društvu in pred vstopom v pivarno.

Goriško.

— Nabrežina. V nedeljo 16. t. m. se je vršil zaupni shod, na katerem se je ustanovila politična organizacija, kateri je pristopilo že čez 50 sodrugov. Po kratkem poročilu deželnega tajnika se je razvila živahna debata o raznih domačih dogodkih. Na to se je izvolil politični odbor, katerega naloga je, da vodi zadeve v redu in skrbi, da bo organizacija napredovala. V takem kraju kakršen je Nabrežina, bi ne bilo nič težkega, da bi imela politična organizacija svojih dvesto in več članov v kratkem času. Odvisno pa je vse od agitacije in dobre volje. Na delo torej!

— Podgora. Pretekli teden se je vršila v Podgori krajna konferenca, katere se je udeležilo lepo število sodrugov. Po kratkem poročilu o deželni konferenci je sledilo poročilo krajnega političnega odbora o delovanju krajne organizacije in sicer od lanske dež.

konferenca, do konca avgusta letošnjega leta. V tem času je imela krajna organizacija 6 javnih in volilnih shodov, 13 zaupnih in več drugih sestankov. Več sej je imel tudi politični odbor. — Strankinega davka se je nabralo v tem času 47 K 80 v, od katerih se je poslalo dež. organizaciji 42 K 70 v; ostalo so bili domači stroški, t. j. 5 K 10 v. — Po poročilu se je izvolil nov pol. odbor, sestojč iz petih članov, katerim priporočamo pridno delo in dobro agitacijo v prid stranki. Odkritosrčno bodi povedano, da se podgorsko delavstvo premalo zanima za politično organizacijo in za organizacijo sploh in to vsled tega, ker ne pozna pomena organizacije in misli na vse drugo prej, kakor na trdno in zdravo združitev, potom katere bi si lahko zboljšalo slabi položaj. Sveta dolžnost je torej tistih sodrugov, ki so že več let pristaši stranke in člani organizacije, da se lotijo pridne agitacije in da pripravijo sodelavce v organizacijo, katere član biti je dolžnost vsakega delavca in to v lastnem in svojih družin interesu.

V nedeljo, 23. t. m. ob 1. pop. se vrši seja političnega odbora. Ker gre za važne reči, so člani naprošeni, da se seje gotovo udeležijo.

Istra.

— Istrski deželni zbor je zaključen. Tako prihajajo deželni zbori drug za drugim do bankrot. Kmalu ne bo nihče več vedel, čemu imamo te karikaturne parlamente, ki predstavljajo samo impotenco. Oficialno je istrski deželni zbor zaključen, v resnici je razbit. Kajti če se skliče jutri, bo ravno tako nesposoben za delo kakor včeraj; in če se skliče čez mesec dni, ne bo nič drugače. Razdeljali so ga nacionalisti oboje barve. Polmagani so na obeh straneh, da je postal podom neizogiben. Ampak glavno itak ni to, a je nastal spor in se poostri, ampak to, da sploh ni moglo priti drugače. Nesposobnost deželnega zbora za delo ni tragičen, komičen ali tragikomičen slučaj, temveč nujna, neizogibna posledica neurejenih nacionalnih razmer v državi. Impertinentno je, če deželni glavar odklanja sprejem hrvaških predlogov in interpelacij, češ da ne razume tega jezika. Ampak Italijani, ki so v deželi v manjšini, imajo v deželnem zboru večino. Kdor ima moč, si jo želi ohraniti; če mu preti nevarnost, se brani z vsemi sredstvi in čimbolj je njegova moč krivična, tem strastneje se upira pravičnosti. Brutalnost Italijanov je umevna. Ampak absurdno bi bilo zahtevati, da naj Hrvatje priznajo italijanski privilegij; oni ne morejo priznati brezpravnosti svojega jezika, ki je jezik večine v deželi. Tako je konflikt latenten in mora izbruhniti vsakokrat, kadar se javljajo vprašanja, ki so s temi nasprotji v kakršnikoli zvezi. Mi smo naglašali to, ko se je sklepal zadnji nacionalni kompromis v Istri. Baron Beck je bil tisti, ki je izdal parolo, da se ima narodno vprašanje reševati od dežele do dežele, od mesta do mesta. In naši nacionalni modrijani so šli na te limanice. Dosegla se je za deželni zbor volilna reforma, ki varuje italijansko večino in prezira pravice delavstva obeh narodnosti. Izvršila se je občinska volilna reforma za Pulj, ki je prinesla dobiček edino c. in kr. vojni mornarici. Slovanski narodnjakarji, ki so se takrat kljub našim svarilnim glasovom navduševali za kompromis, so dobili — dolge nosove, le da se opaža njih dolžina šele sedaj. Pred dvema leti kompromis, letos že razbit deželni zbor; menda ni treba krepkejših dokazov za brezpomembnost in nezmislčnost takih kompromisov. Slovonom se ne more prihraniti očitane, da so sami največ krivi. Slovane zadene v sedanjem parlamentu odgovornost, da se ne spravi narodno vprašanje Avstrije kot celota na dnevni red. A tudi to se da razlagati. Narodnjakarji nočejo rešitve narodnega vprašanja, ker imajo od narodne anarchije večjo korist. Interesi narodov namreč niso narodnjakarski interesi.

Umetnost in književnost.

Slovensko gledališče.

Bog te živi, Kozlovčar, ki županuješ v Zarobljem, a imaš čudovito lastnost, da si lahko na stoterih, tisočerihi krajih obenem. Ali ni župan iz doline šentflorjanske tvoj rodni brat? Ali ni tvoje Zaroblje kakor domovina, ki je o njej sanjal mladi Zupančič, da ji ni meja? Dragi Kozlovčar, ti oblačiš salonsko suknjo, le kadar greš k ministru ali pa kadar svirajo »Naprej zastava« in »Hej Slovane« tebi v čast. Drugi jo nosijo vsak dan in imajo za slovesne prilike frak ali pa surko, pa so vendar Kozlovčarji. Nesmrten si in Ahasver te je srečal na svojih potih že tisočkrat. Rad se daješ fotografirati kakor tvoj podžupan in tvoj radikalni glavar gasilcev in vsi tvoji občinski možje; ampak vsak dan vas ne vjamejo taki fotografi v svoj objektivi kakor Ludvik Thoma. Satira je res enostavna reč. Pograbi kupček ljudi, kjerkoli se ti ljubi, postavi jih take, kakršni so, z njihovim vsakdanjim življenjem na oder in

če si le zadel okvir, je satira dobra. Pa vendar nimamo veliko dobrih satirikov; tak umetnik mora namreč biti povrh vsega, kar je potrebno pravemu umetniku, še brezobzirno neusmiljen celo sam s seboj in kadar šviga njegov bič, da vse tuli in cvili, mora biti njegovo srce polno — ljubezni. Ludvik Thoma ima n. pr. neskončno rad svoje bavarške kmete; a vendar slači svoje — pri nas bi rekli »dobro ljudstvo«, da se ne more skriti nobenega pega in vse vence, ki so jih zvali naivni ali pa hinavski slavitelji »pripotevga, nepokvarjenega kmečkoga življa«, je že raztrgal od zadnjega. Thoma je krepak umetnik, ker ima bistre oči in pozna človeka, pa noče nikdar retuširati. Njegovo pero ne pozna nobene »avtoritete« in nobene »svetinja« in ta impertinenca, ki osvežuje takorekoč vsak njegov stavek, se uživa kakor nektar, naj opisuje sebe kot šolskega pobalina, naj slika svoje tete, naj ilustrira snubitve svojih kmetov, piše pisma bavarškega deželnega poslancu, ali pa izroča malomeščanstvo in birokracijo javnemu zasmevanju. Najsrečnejši je Thoma v svojih skicah. Dosegel pa je tudi na odru uspehe z »Medaljo«, »Lokalno železnico« in z »Moralo«, ki je tudi že objubiljena ljubljanskemu občinstvu. »Lokalna železnica« je v torek zelo ugajala. Učinek bi bil še večji, če bi se dialog tuhtal nekoliko skrajšal. Seveda bi se tudi z boljšo igro povečal uspeh. Vsak igralec zase je bil sicer pri premieri dober, nekateri so bili celo izvrstni. Ampak razvlačila se je igra tako, da je postajala mestoma kar dolgočasna. Za reprizo se mora to temeljito popraviti. Dialog je tupatam tak, da si morajo igralci besede kar jemati iz ust, splošni tempo se mora krepko pospešiti, vse pavze morajo izginiti. Igrati se mora »Lokalna železnica« vseskozi kot komedija; karikiranje tako pristnih figur, ki so že same po sebi karikature, ni potrebno. — Gospod Verovšek je dobil z županom vlogo, kakršne so njegovi umetniški potenci najbolj primerne; tudi če ne bi povedal, bi se njegovemu Kozlovčarju poznalo, da zna robančiti kakor Čič, ampak da se mu vsa ta dična sposobnost izkadi, če ga kdo uljudno nagovori. Njegovo purgarsko ženo, ki ne mara, da bi se ji mož vtikal v politiko in da bi njena hči izgubila tako imenitnega ženina, ki ne misli na nič kakor na svojo kariero, je jako dobro zadel ga. Danilova, kateri je treba posebno priznati, da ni nič pretiravala. Famosno je pogodila ga. Bukšekova opravljaivo klepetuljo. Gosp. Skrbinišek bi bil s svojim vpokojenim majorjem dosegel večji uspeh, če bi ne bil tako trpinčil svojega glasu in če bi si bil dal prilike, da bi poantiral, kar je potrebno krepkejšega naglaska. Gospod Šimaček bi bil s svojo obilno frizuro in lesenostjo dober, ampak pavziral je nekoliko preveč. S priznanjem je omeniti gosp. Molka v podžupanovi vlogi in gosp. Danila z jako primerno masko. Ga. Iličičeva je ljubezljivo odigrala za ljubljeno neumno punčo. Žurnalst gospod Zelenika bi ne smel biti gimnazialec. Godba in zbor sta prav imenitno »fušala«. Bakljada je bila obakrat dobro aranžirana.

Pred »Lokalno železnico« se je uprizorila enodejanka »Punčka«, katero je spisala češka pisateljica Vikova-Kunčička. To je čedna študija z zanimivim jedrom; prigo-varjati bi se ji dalo le to, da nima skoraj nič dejanja. Pač pa so osebe izrazovite in dialog je mojstrsko komponiran. Veleposestnik Glavič, ki hoče za nevesto brezmadežno, angelnu enako in vsled tega nevedno dekle, dočim sam živi kakor človek iz mesa in krvi, pa je zanj katastrofa, ko spozna, da ima tudi njegova punčka živce, oči, ušesa — in šest-najstletna Sefa, ki vara vso svojo okolico, ker ji dajejo punčke za igrače in pripoveduje jejo pravljice, ne da bi razumeli razvoj ženskega bitja in ji povedali, kar bi morala zvedeti iz neskajljenih virov, sta tipa naše družbe. Gospodična Wintrova in gospod Nučič sta jima dala življenja; zlasti gđna. Wintrova se je odlikovala s premissljeno igro. Dasi so vse ostale vloge majhne, je vendar imenovati gđno. Šetfilovo, go. Bukšekovo in gospoda Bohušlavo. Vsi trije so pokazali, da zna dober in vesten igralec celo epizode umetniško izcizelirati. Naj še omenimo, da je bila oprema zelo okusna.

e. k.

Delavsko gibanje.

Razprave strokovnega kongresa.

Se večno se osredotočuje vse zanimanje kongresa okrog spora s češkimi separatističnimi organizacijami. V torek je podal sodrug Hueber obširno poročilo o tem vprašanju in je končno predložil v imenu strokovne komisije sledečo

resolucijo:

Šesti redni kongres avstrijskih strokovnih organizacij pozdravlja skiep mednarodnega socialističnega kongresa v Kodanju, ki je bil kot smer določujoč storjen o potrebi enotne strokovne organizacije v vsaki državi.

Kar so sklenili zastopniki socialno demokracije vsega sveta, ne izvira le iz teoretičnega spoznanja, ampak je bilo porojeno iz praktičnih izkušenj vseh bojev, ki jih je proletariati po vseh državah, zlasti v Avstriji vodil za več kruha in več kulture.

S tem sklepom je utrjeno, da organizacijska oblika ni prazen okvir, temveč da nosi v sebi bivstveno in načelno vsebino: Koncentracijo sredstev in sil, ki more bojujočemu proletariatu lože priboriti uspeh, kakor ločeno korakanje in združen udar. V dobi naraščajoče moči mednarodno organiziranega podjetništva v veliki, srednji in mali industriji, ko vladajo trusti in banke domačih in tujih dežel v industriji, bi bilo usodepolno početje, če bi se avstrijske strokovne organizacije odrekle enotnemu vodstvu bojev organiziranega delavstva bodisi v napadu ali v obrambi, in če bi se odrekle, ker nasprotuje nacionalne homatiije taki enotnosti.

Prešinjena s tem spoznanjem, skiepa kongres vstrajati na temeljnih pogojih enotnega organizatoričnega vodstva strokovnih bojev vsake vrste ter uprave denarnih sredstev za te boje.

Kongres odobrava, da je državna strokovna komisija v zmislu kodanjskega sklepa izrekla soglašanje s sodelovanjem v spravi komisiji, ki jo je predlagala skupna eksekutiva socialne demokracije v Avstriji.

Državna komisija je pri sklepanju o udeležbi v spravi komisiji sledila načelu, da ima pred strokovnim kongresom izpolniti dolžnost napram internacionalni in napram potrebam sedanjega položaja. Drugače sodi praška komisija o važnosti sestanka pravne komisije in si pridržuje delegiranje vanjo po češkem kongresu. Odlaganje termina za neobvezen pomenek o načelnih spornih vprašanjih, ki so največje važnosti za kongres centralnih zvez, kakor tudi za zbor čeških organizacij žal ne daje mnogo upanja za mirno razpoloženje pri separatistih. Svojevoljno izključevanje dobrih, v službi delavstva osivelih sodrugov, brezobzirna, vsako odgovornost prezirajoča pisava češkega strankinega časopisja jemlje skoraj vsako upanje, da se doseže mir po tej poti. Toda z ozirom na sklep mednarodnega kongresa pooblašča strokovni kongres državno strokovno komisijo, da nastopi pogajanje, ako napravi praška strokovna komisija primerne predloge.

Ako bi ta pogajanja potem ne rodila rešitve, ki se vjema s strokovnimi potrebami, bi bil centralnim zvezam vsiljen boj za enotnost. Kolikorkoli bi bil tak boj bolesten, bi se vendar moral dobojevati. Kongres apelira torej na delavce vseh narodov, naj vstrajajo ob centralizaciji organizacije, ki edina jamči za uspešen boj proti premogočnemu kapitalu v sedanosti v bodočnosti.

Živela mednarodna organizacija razredno zavednega proletariata v Avstriji!

O resoluciji se je razvila obširna debata. Mnogim delegatom se je zdela preveč popustljiva. Značilno je, da so razni češki sodrugi zahtevali ostrejšje pogoje; naglašali so, da ne zadostuje le enotnost bojnega vodstva in bojnih sredstev, ampak da se mora zahtevati popolna enotnost organizacije.

Češki sodrugi so podali tudi izjavo, ki izreka zaupnico sodrugu dr. Adlerju, katerega so češki separatisti napadali, ker je v Kodanju govoril za češke centralistične sodruge in naglašal, da je v centralnih organizacijah vpisanih 118.000 čeških delavcev, kar se vjema z resnico.

Sodrug dr. Adler se je zahvalil za zaupnico s tem, da je pozival delegate, naj delajo z vsemi sredstvi na doseg spravne.

K Hueberjevi resoluciji je več delegatov podalo dodatke, oziroma izpreminjvalne predloge.

V četrtek popoldne se je glasovalo o resoluciji. V imenu izvoljene komisije je sodrug Wildholz priporočal sprejem Huebrove resolucije izvzemši četrti odstavek, namesto katerega priporoča komisija:

»Prešinjena s tem spoznanjem sklepa kongres, vstrajati na načelnem pogoju enotne strokovne organizacije in na enotnem vodstvu strokovnih bojev vsake vrste ter enotno upravo denarnih sredstev za te boje.«

S tem besedilom se je sprejela resolucija. Ravno tako je kongres sprejel predlog, da se morajo spravne obravnave brepogojno pričetti začetkom novembra.

Ako še niste, pošljite naročnino!

Mladinski pevski zbor. Sodruga opozarjamo, da smo za mladinske delavce (vaje) snovali pevski zbor. Pevske vaje se vrše vsak ponedeljek in sredo zvečer takoj po delu od 6. do 7. v društvenih prostorih Šelenburgova ulica št. 6 II. Pouk je za vaje brezplačen. Kdor od vajencev želi pristopiti k zboru, naj se oglasi pri sodrugu Berdajsu v strokovnem tajništvo. Sodrugi agitirajte med vajenci za pevski zbor.

— Shod tobačnih delavcev in delavci v Ljubljani je v sredo dne 26. oktobra v Šelenburgovi ulici 6. in sicer ob 5¹/₄ uri zvečer.

? I ?
I K O
? O ?

Najboljša ura sedanjosti
Zlata, srebrna, tula, nikel-
nasta in jeklena se dobi
samo pri

H. Suttner,
Ljubljana, Mestni trg
Lastna tovarna ur v Švici.

Tovarniška varstvena znamka ? I ?
I K O
? O ?

„IKO“

Čez

FLORIAN

ga ni!
Po njem ti jed dlji,
Želodec ne boleha
In glava ne boli!

Zahtevajte izrečno „FLORIAN“!

:: Zavračajte ponaredbe! ::

Ljudska kakovost liter K 2.40
Kabinetna kakovost . . . 4.80

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

DELAVSKA HRANILNICA IN POSOJILNICA

(registrov. zadruga z omejeno zavezo.)
v Ljubljani, Stari trg št. 30 I. nadstropje.

Obreštuje hranilne vloge po 4¹/₂%. Sprejema vloge na tekoči račun. Posojuje na osebni kredit, zastave, vrednostne listine in hipoteke i. t. d.

Uraduje se vsak četrtek od 2—3 ure in vsako soboto od 6—7 ure popoldne; nujna pojasnila se daje pa tudi ob vsakem drugem navadnem dnevnem času.

Dunajsko fino in svitlo likanje Gabriela Jug,

Ljubljana, Židovska ul. št. 3.
se priporoča p. n. slavnemu občinstvu za vsakovrstno čiščenje perila po zelo točni in najboljši postrežbi ter nizki cen.

Ceno posteljno perje in puh!

1 kilogram sivega, oskubljenega K 2.—, polbelega K 2.80, belega K 4.—, pruna puha K 6.—, izredno fino oskubljenega K 8.—, sivega puha K 8.—, belega K 10.—, izredno fini pruni puhi K 12.—, od 5 kilograma naprej franko.

Gotov postelje

iz gosto tkanega, rdečega, modrega, rmenega ali belega inleta (blaga nanking), 1 pernica 180 cm dolga in 116 cm široka ter 2 blazini, 80 cm dolgi in 58 široki, dovolj napolnjene z novim, očišćenim puhastim, trežnim, sivim perjem K 16.—, s polpuhom K 20.—, s puhom K 24.—. Pernica sama K 12.—, 14.—, 16.—, blazinice K 3.—, 3.50, 4.—. Pernice 180 cm dolge in 140 cm široke, K 15.—, 18.— in 20.—. Blazinice, 90 cm dolge in 70 cm široke ali 80 cm dolge in široke, K 4.50, 5.— in 5.50. Spodnje pernice iz grada, 180 cm dolge in 116 široke, K 13.— in 15.—, pošlje po povzetju, — zavoj zastoj od K 10.— naprej franko.

Maks Berger, Deschenitz št. 1084 - Böhmerwald.

Cenik o matracah, odejah, prevlečkih in vsemu drugemu blagu za postelje zaslonj in franko. Če ne dopade, se zamenjati ali denar nazaj.

Tolažilo bolnikov je lekarnarja Zaloscerja STELLA FLUID

Proti revmatizmu, protinu, trganju po udih, revmatičnem glavobolu in zobobolu je Stella Fluid neprecenljive vrednosti. Učinek presenetljiv. Od mnogih zdravnikov priznana in odlikovano od tisoč priznalnih pisem. Samo pristno z zvezdno znamko. 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic K 5, 24 majhnih ali 12 dvojnatih steklenic K 8-50 franko pošilja edino izdelovalec lekarnar S. Zaloscer, Zvezdna lekarna, D. Tuzla št. 40, Bosna. Za trdovratne želodčne bolezni in motenje prebave je najboljša želodčna sol „Stella“. — Skatljica K 1, 6 skatljice K 5. — Obe sredstvi sta ljudski in domači zdravili in bi jih ne smelo manjkati v nobeni hiši, ker sta tudi zaklad za zdrave.

Ustanovljeno 1847.

Ustanovljeno 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Turjaški trg št. 7. LJUBLJANA Turjaški trg št. 7.

Največja zaloga pohištva za spalne in jedilne sobe, salone za gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na zmeti, žimnati modroci, otroški vozički i. t. d. Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Castiti gospod

Gabrijel Piccoli lekarnar

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso

z velikim uspehom porabil, katero iz srca priporočam v veliko korist vsaki družini ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim, blagovolite mi poslati še 24 stekleničic Vaše tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterie

Posesnik in premirani medvedji lovec v Koritnicah, pošta Knežak pri Št. Petru na Krasu.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir.

S. Benisch

Kg. sivega dobrega, puljenega 2 K; boljsega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhastega 5-10 K; vefinega snežobelega, puljenega 6-40 K, 8 K; puha sivoga 6-7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prsni puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitnega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlga, 60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K, zglavnice 3, 3-50 in 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13, 14-70, 17-80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4-50, 5-20 in 5-70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka 12-80 in 14-80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajoče se vrne denar. Natan. cen. gratis in fr. S. Benisch, Dešenice 758, Češko.

Dobro izurjenega
prikrojevalca (Zuschneider)

kakor tudi več

črevljarjev (Handzwerker Dexter)
se takoj v stalno delo sprejmejo v tovarni
za črevlje Libnica (Leibnitz) Štajersko.

Franjo Parkelj

lastnik reklamnega in plakaterskega podjetja,
snaženje stanovanj in okenj

Ljubljana

Šelenburgova ulica št. 6

izvršuje

vsa v to stroko spadajoča dela
točno in po zmernih cenah.

Spominjajte se tiskovnega sklada!

I. Jax & sin

Ljubljana

Danajska cesta 17

priporoča svojo
bogato zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt

Pisalni stroji „Adler“

Vozna kolesa.

Geniki zastonj in franko.

Plesna šola

splošne delavske zveze „Vzajemnosti“ se otvori jutri v nedeljo dne 23. oktobra ob pol 3 popoldne v salonu pri „Levu“ Marije Terezije c. št. 16. Cenjene sodrujinje in sodruge opozarjamo da se ne bodo razpošiljalo nobenih vabil in agitirajte med znanci za plesno šolo.

Cenjenemu delavstvu in delavskim organizacijam v Ljubljani se priporoča

gostilna pri Fröhlichu

(prej pri Černetu).

Trnovski pristan šte. 4.

Pripravni prostori za shode, veselice in druge priredbe. Dobra in cenena pijača in kuhinja. Točna postrežba. — Za obilen obisk se prip. Filip in Antonija Fröhlich.

Klobuke, cilindre in čepice

v najnovejših faconah in velikih izberah priporoča

Ivan Soklič. Založnik c. kr. avstrijskih držav. uradnikov. Ljubljana, Pod trančo št. 2.

Postaja električne železnice.

Produktivna zadr. ljub. mizarjev

registrovana zadruga z omejeno zavezo

s sedežem v Ljubljani, Marije Terezije c. 11 (Kolizej)

Zaloga pohištva

lastnega izdelka in tapetniškega blaga.

Izvršuje vsa mizarstva stavbna dela.

Lastna tovarna na Glincah pri Ljubljani.

Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave Veležgalnica kave

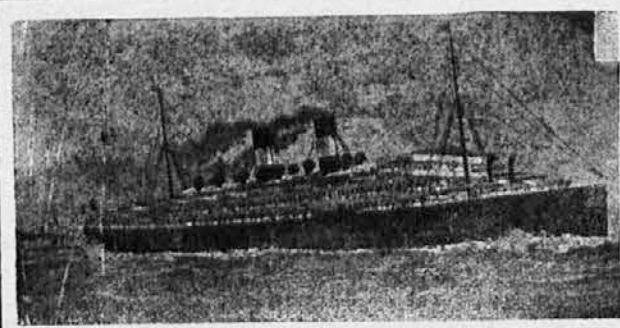
Potniki v severno in južno Ameriko
vozijo sedaj le po domači avstrijski progri

AVSTRO-AMERIKANA

Trst - Newyork, Buenos Aires - Rio de Janeiro

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vrtenicama, električno razsvetlavo, brezžičnim brzoparnikom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, sveži kruh, posteljo, kopelj i. t. d. Odhod parnikov: V severno Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni. Vsakovrstna pojasnila dajo drage volje brezplačno pri glavni agenturi za Kranjsko, Štajersko in Koroško:

SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Širite, Rdeči Prapor

Kavarna

„Unione v Trstu“

ulica Caserma in Torre Blanca

se priporoča.